

Pretty Woman Live on Tour

**Draaiboek voor het geven van voorlichting over
misbruikrelaties/loverboys voor ouders**

Pretty Woman
Juni 2005

Colofon

© Pretty Woman, juni 2005

Het draaiboek “Pretty Woman Live on Tour” is ontwikkeld in opdracht van ‘Pretty Woman’.

Auteurs:

Cornely Fakkell

Izabella Gergely

Jessica Mik

Katja van Dodeweerd

Maike van den Bor

Suzanne van der Ham

Ondersteuning en begeleiding door ‘Pretty Woman’.

Het is niet toegestaan tekst van dit draaiboek te kopiëren of over te nemen zonder voorafgaande toestemming van ‘Pretty Woman’.

Pretty Woman

p/a Stads Dienstverlening

Achter Clarenburg 25

3511 JH Utrecht

prettywoman@stade.nl

tel: 030 2317100

Pretty Woman

Voorwoord

Voor je ligt “Pretty Woman Live on Tour”; een draaiboek voor het geven van voorlichting over misbruikrelaties/loverboys.

In het kader van onze opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening aan de Hogeschool van Utrecht, hebben wij voor ons afstuderen een praktijkgestuurd onderzoek uitgevoerd. Hierop gebaseerd hebben we het draaiboek “Pretty Woman Live on Tour” ontwikkeld gericht op het geven van voorlichting over misbruikrelaties. Een extreme vorm van een misbruikrelatie is het fenomeen “loverboys”.

Een van de eisen die de school stelt aan de afstudeeropdracht is dat de opdracht innovatief en actueel is en passend binnen het opleidingsprofiel van het maatschappelijk werk. Met deze eisen in gedachten houdend, hebben we voor de instelling ‘Pretty Woman’ gekozen. ‘Pretty Woman’ wilde dat er een voorlichtingsdraaiboek over misbruikrelaties zou komen die binnen de instelling overdraagbaar zou zijn.

We hebben voor ‘Pretty Woman’ als opdrachtgever gekozen omdat een ieder van ons interesses heeft op het gebied van jeugd- en gedwongen prostitutie binnen het werkveld van een maatschappelijk werker. Ook wilden we een directe en concrete bijdrage leveren aan de gebruikte methode binnen een instelling.

We hebben onderzoek gedaan door middel van literatuurstudie. Tevens hebben we ons gericht op de behoeften, m.b.t voorlichting over misbruikrelaties van: medewerkers van ‘Pretty Woman’ die voorlichting geven; de doelgroepen die voorlichting hebben ontvangen; hulpverleners van verwante instellingen; docenten werkzaam op middelbare scholen waar voorlichting wordt gegeven; hulpverleners die doorverwijzen en te maken hebben met de doelgroep waar wij ons op richten.

Het voorlichtingsdraaiboek bestaat uit drie delen gericht op drie doelgroepen:

Deel I: Meiden in de leeftijd van 12 t/m 18 jaar.

Deel II: Gemengde groep (jongens en meiden) van 14 t/m 18 jaar.

Deel III: Ouders.

Dit draaiboek moet een soort leidraad / handvat zijn dat gebruikt kan worden om voorlichting aan verschillende doelgroepen te geven.

Voorlichting geven aan verschillende soorten groepen is een kwestie van advies op maat. Dit draaiboek beschrijft verschillende methoden die gebruikt kunnen worden binnen de voorlichting en geeft tips over hoe je, als begeleider, de voorlichting bij een bepaalde groep kan laten aansluiten.

Het ontwikkelen van dit draaiboek was erg leerzaam voor ons en we zijn veel te weten gekomen op het gebied van misbruikrelaties, prostitutie en de loverboyproblematiek.

Wij zijn van mening dat “Pretty Woman Live on Tour” de praktijk een goed handvat kan bieden op het gebied van het geven van voorlichting over misbruikrelaties/loverboys.

Graag willen wij de medewerkers van 'Pretty Woman' bedanken en een ieder die zich ingezet heeft voor de totstandkoming van dit draaiboek.

Cornely Fakkell
Izabella Gergely
Jessica Mik
Katja van Dodeweerd
Maaïke van den Bor
Suzanne van der Ham

Utrecht, Juni 2005

Inhoudsopgave

Dit is deel III van het draaiboek “Pretty Woman Live on Tour” gericht op de doelgroep ouders.

Visie en doelstelling 6

Verantwoording 7

Inleiding 8

Richtlijnen voor de begeleiders

- Voorbereiding
- Uitvoering
- Evaluatie

Thema's binnen de voorlichting

- Thema: ‘Pretty Woman’
- Thema: ‘Misbruikrelaties/Loverboys’
- Thema: ‘Seksualiteit’
- Thema: ‘Voorbeelden uit de praktijk’
- Thema: ‘Familie & netwerk’
- Thema: ‘Communicatie’
- Thema: ‘Signaleren’

Vormen van voorlichting

- Open gesprekken
- Video
- Theater
- Testen
- Spellen

Literatuursuggesties

Bronvermelding

Bijlagen

- Bijlage 1: ‘Daderprofiel’
- Bijlage 2: ‘Slachtoffer signalen’
- Bijlage 3: ‘Theater à la Carte’
- Bijlage 4: ‘Hoe ideaal is je vriendje?’
- Bijlage 5: ‘Hoe ideaal is je vriendje.Ja/Nee’
- Bijlage 6: ‘Relatietest’

Visie en doelstelling

Zoals eerder beschreven hebben wij ons met ons onderzoek gericht op het verzamelen van kennis over de behoeften van de 3 doelgroepen, de medewerkers van 'Pretty Woman', verwante instellingen, doorverwijzers en docenten, m.b.t. voorlichting over misbruikrelaties. Deze verworven kennis hebben wij verwerkt in dit voorlichtingsdraaiboek. Wij hebben getracht met dit voorlichtingsdraaiboek de voorlichting overdraagbaar te maken binnen de instelling 'Pretty Woman', zodat er door elke medewerker methodische voorlichting kan worden gegeven. Dit draagt bij aan de kwaliteitsbevordering van de signalering en preventie van misbruikrelaties. Ook hebben wij als doel de voorlichting beter te laten aansluiten op de verschillende doelgroepen. Daarom hebben wij ervoor gekozen ons voorlichtingsdraaiboek onder te verdelen in drie draaiboeken gericht op de drie doelgroepen. Zo willen we bewerkstelligen dat de gene die voorlichting geeft zijn voorlichting ook specifiek aanpast op het niveau en de belevingswereld van de groep.

Misbruikrelaties voorkomen is een doel wat niet haalbaar is met het geven van voorlichting. Er is vaak sprake van meerdere factoren en de duur van de voorlichting is te kort en niet frequent genoeg om misbruikrelaties te voorkomen. Wat wij dus willen bereiken met dit voorlichtingsdraaiboek is het beperken van misbruikrelaties tussen jongens en meiden van 12 t/m 18 jaar. Dit is mogelijk door de voorlichting te richten op de drie verschillende doelgroepen. Zo willen we potentiële slachtoffers bewuster maken van een misbruikrelatie met als doel deze te herkennen. Voor ouders geldt dat de voorlichting een meer signalerende functie heeft. Voor hulpverleners en docenten geldt dat zij weten hoe zij adequater kunnen verwijzen. Hierdoor kan er op een juiste manier gehandeld worden om zo ook misbruikrelaties te beperken.

Misbruikrelaties, specifiek de loverboy problematiek, zijn aan veranderingen onderhevig. Dit heeft te maken met de normen en waarden rondom seksualiteit die mede onder invloed van de media veranderen. Maar ook de werkwijze en signalering van loverboys zijn veranderlijk. Zij passen zich aan op het beeld wat over hen geschetst wordt. Hier hebben we rekening mee gehouden binnen dit voorlichtingsdraaiboek, door de voorlichting niet te richten op loverboys specifiek, maar het te richten op misbruikrelaties. Ook komen er per doelgroep verschillende thema's aan bod die gericht zijn op de normen en waarden rondom seksualiteit.

Wat wij ook met dit draaiboek willen bewerkstelligen is dat er binnen de voorlichting integrale communicatie plaatsvindt. Dat wil zeggen dat er op verschillende niveaus, dus door de verschillende doelgroepen en hulpverleners, ervaring en kennis wordt uitgewisseld, om zo met elkaar in contact te blijven. Zo blijf je op de hoogte van de mogelijke veranderingen in de praktijk en kan je de bestaande voorlichting hierop aanpassen.

Verantwoording

Er wordt op dit moment voorlichting gegeven aan verschillende doelgroepen met een preventieve en signalerende functie. Deze voorlichting wordt over het algemeen gegeven aan potentiële slachtoffers. Vaak zijn ouders, maar ook hulpverleners en leerkrachten onvoldoende op de hoogte van het fenomeen “loverboy”. En zij zijn nu juist diegenen die signalen kunnen opvangen bij de doelgroep als er sprake is van een misbruikrelatie. Ter wille van de samenwerking en potentiële slachtoffers is het daarom van groot belang om aan verschillende doelgroepen structureel voorlichting te bieden. Dit is waar ‘Pretty Woman’ een bijdrage in wil leveren. Eén draaiboek is daarom specifiek op de doelgroep ‘ouders’ gericht.

Het algemene deel van de draaiboeken, de visie en doelstellingen en de verantwoording is bij elk draaiboek gelijk.

Waar voorlichter staat, kan ook hij of zij gelezen worden.

Vanuit de vraagstelling van ons onderzoek: *Hoe kan de voorlichting aansluiten op de drie doelgroepen?* hebben wij onderzocht waar de behoeften liggen met betrekking tot het geven van voorlichting. Dit hebben wij gedaan door middel van interviews met verschillende betrokkenen.

Naast de informatie die wij door middel van interviews verkregen hebben, hebben wij voor het maken van dit draaiboek ook gebruik gemaakt van andere mondelinge bronnen, onder andere (ervarings)deskundigen op het gebied van de loverboy problematiek.

We hebben ons daarnaast verdiept in specifieke literatuur. Daarbij willen we verwijzen naar onze literatuurlijst die aan elk van de drie draaiboeken gekoppeld is.

Inleiding

Voor je ligt deel III van “Pretty Woman Live on Tour”, een draaiboek voor het geven van voorlichting over misbruikrelaties. Dit draaiboek geeft richtlijnen aan begeleiders voor het geven van voorlichting aan de doelgroep ouders.

De slachtoffers zijn vaak meiden in de puberteitsfase. Puberteit is een periode vol veranderingen. Lichamelijke groei kan ook psychische gevolgen met zich meebrengen: verwarring, onzekerheid en angst over de groei van het lichaam. Pubers leven met de dag en hebben geen helder beeld van de toekomst. Ze zijn op zoek naar hun eigen identiteit: wie ben ik, wat wil ik en wat zijn mijn mogelijkheden? Het belang van het uiterlijk is groot, ze willen in de smaak vallen bij anderen. Kenmerkend bij pubers is dat ze vaak een ideaalbeeld voor ogen hebben: een held, een idool, een lieve vriend. Wanneer ouders de emotionele, gevoelsmatige behoeften afwijzen, kan het gebeuren dat ouders en pubers uit elkaar gaan groeien, dat pubers zich afsluiten en hun heil ergens anders gaan zoeken. Als een puber alleen staat, zich afgewezen voelt door zijn ouders en ook geen aansluiting bij leeftijdsgenoten heeft, kan de eenzaamheid toeslaan. Eenzaamheid is een voedingsbodem voor depressiviteit. Wanneer de “ideale vriend”/loverboy opduikt in het leven van zo’n meisje is het niet verwonderlijk dat ze vatbaar is voor de charmes van een loverboy. Hierbij kunnen de cognitieve vaardigheden van de slachtoffers een rol spelen. Het is vaak zo dat ze door een beperkte cognitie niet het inzicht hebben om de gevolgen en de ernst van de situatie te overzien.

(Tettero E., “Pubers. Rondom het kind”. Boom, 1992)

De loverboyproblematiek is een zeer complex fenomeen aangezien er ook allerlei psychologische aspecten een rol spelen, zoals de samenloop van de weerbaarheid van het slachtoffer met de manipulatieve vaardigheden van de jongen. Dit in combinatie met sociale aspecten zoals binding met thuis en met school, maakt het geheel complex voor de hulpverlening. Vandaar ook het belang om goed af te bakenen. Het gevaar bestaat anders dat de complexiteit, tijdig op te leveren concrete resultaten in de weg staat.

Vanuit de vraagstelling van ons onderzoek: *Hoe kan de voorlichting aansluiten op de drie doelgroepen?* hebben wij voor deel III van het voorlichtingsdraaiboek onderzocht waar de behoeftes liggen van ouders met betrekking tot het geven van voorlichting. Dit hebben wij gedaan door middel van interviews en vragenlijsten uit te delen bij ouders van meiden in de leeftijd van 12 tot en met 18 jaar, ouders van risicomeiden en ouders van slachtoffers van loverboys.

De voorlichting met betrekking tot misbruikrelaties heeft verschillende doelen bij verschillende groepen ouders:

- Bij de ouders van meiden in de leeftijd van 12 tot en met 18 jaar heeft de voorlichting als doel het bewust maken van de ouders over het bestaan van de risico’s op het gebied van misbruikrelaties en loverboys.
- Bij de ouders van risicomeiden heeft de voorlichting als doel het informeren van de ouders zodat ze de signalen van een misbruikrelatie bij hun kind te kunnen herkennen, hoe ze hiermee om kunnen gaan en waar ze terecht kunnen voor hulp.
- Bij de ouders van slachtoffers van loverboys wordt er voorlichting gegeven met het doel de ouders handvaten te geven bij het verwerken van de gebeurtenissen en hoe ze hiermee om moeten gaan.

Ouders spelen een belangrijk rol bij het signaleren van veranderingen bij hun kind. Zij kunnen de signalen herkennen die de kinderen afgeven en die erop kunnen wijzen dat er sprake is van een misbruikrelatie. Als de ouders de signalen herkennen kan er vroegtijdig worden ingegrepen.

Door middel van voorlichting over misbruikrelaties, kunnen de ouders hun rol beter vervullen bij het signaleren van een misbruikrelatie, maar ook bij het ondersteunen van hun kind in zo een situatie.

Dit draaiboek is daarom gericht op ‘ouders’ in brede zin. Om de voorlichting aan te laten sluiten op de doelgroep hebben we de richtlijnen hiervoor in dit voorlichtingsdraaiboek beschreven.

Namens “Pretty Woman Live on Tour” wensen we je veel succes!

Richtlijnen voor begeleiders

Vorbereiding

Aandachtspunten

Afspraken maken

Als je een afspraak maakt bij voor voorlichting op een school, buurthuis, instelling, etc. dien je een afspraak met iemand die eindverantwoordelijk is. Hierdoor kunnen er duidelijke afspraken gemaakt worden.

Besprek de randvoorwaarden. Deze kunnen zijn in volgorde van prioriteit:

- Vraag naar het doel van de voorlichting. Wordt deze voorlichting met een signalerende doel gegeven of heeft het alleen een preventieve functie? Zo kun je de vorm van voorlichting die je gebruikt hierop aanpassen.
- Is door deze instelling eerder voorlichting georganiseerd? Zo ja, vraag welke vorm(en) van voorlichting gebruikt werden: welk theater is gebruikt, welke videoband. Uitkomst kan zijn om andere middelen te gebruiken dan die al bekend zijn. Zie vormen van voorlichting en bijlagen in dit voorlichtingsdraaiboek.
- Aantal deelnemers van de instelling die aanwezig mogen zijn ten tijde van de voorlichting.
- Zorg voor een rustige ruimte.
- Een verantwoordelijke die jou zal begeleiden en ook de eindverantwoordelijkheid draagt.

Het aantal deelnemers

Als je een afspraak hebt met de instelling (of een school, buurthuis, etc.) waar je voorlichting gaat geven, bel dan een dag van tevoren even naar die instelling om voor jezelf duidelijk te hebben aan hoeveel ouders je voorlichting zal geven. Zo kun je je van te voren al voorbereiden op de voorlichting. Bij een kleine groep is de kans groter dat er meer interactie zal zijn tussen de groepsleden zowel onderling als tussen de groep en de voorlichter. Geef tijdens dit telefoongesprek ook aan welke materialen en middelen je nodig hebt en of deze aanwezig zijn.

Samenstelling groep (niveau/nationaliteiten)

Zorg ervoor dat je van tevoren weet voor wie de voorlichting bestemd is. Veiligheid is een belangrijk aspect bij de voorlichting. Bij een groep ouders waar er ouders van verschillende nationaliteiten aanwezig zijn, kun je waarschijnlijk minder diep op bepaalde onderwerpen ingaan dan wanneer je alleen te maken hebt met een groep ouders van dezelfde nationaliteit.

Hetzelfde geldt voor een groep moeders met een moslimachtergrond. Moeders zullen minder openlijk spreken in de aanwezigheid van de vader en mogelijk van ouders met een andere nationaliteit.

Het is belangrijk om van te voren te weten aan welke nationaliteiten je voorlichting gaat geven ook omdat je hier je taalniveau op aan moet passen. Vraag dit goed na, zodat je weet of er door de instelling een tolk moet worden ingeschakeld. Dit heeft namelijk ook weer invloed op de duur van de voorlichting. Het gebruik van een tolk en de vertaling zorgt er in het algemeen ervoor dat er meer tijd nodig is voor de voorlichting.

Daarnaast dient er rekening te worden gehouden met geloofsovertuiging en taboes die heersen bij de ouders aan wie je voorlichting geeft. Bepaalde onderwerpen zullen minder bespreekbaar zijn dan andere onderwerpen.

Ga na bij wat voor een instelling je voorlichting gaat geven. Er is een groot verschil tussen een school en een buurthuis. Hier pas je de voorlichting op aan. Denk dan aan de middelen die je gebruikt en de mogelijkheden de instelling daarvoor heeft.

Ruimte/locatie

Als je nog nooit op de locatie bent geweest waar je de voorlichting gaat houden, is het handig om van te voren te weten hoe je daar moet komen. Rij er een keer langs of als dit niet mogelijk is, zorg voor een goede routeplanning. Neem voor de zekerheid altijd een telefoonnummer mee, zodat als er iets gebeurt je altijd contact op kan nemen met iemand van de instelling.

Daarnaast is het handig om er een half uur eerder te zijn, zodat je op je gemak de locatie kan verkennen en je op de voorlichting kan voorbereiden. Ook kun je dan checken of de middelen/apparatuur die je bij de voorlichting gaat gebruiken er zijn en of ze het doen.

Middelen

Als er een afspraak voor de voorlichting wordt gemaakt, geef dan altijd gelijk door welke middelen/apparatuur je nodig hebt. Doe dit op tijd! Vaak moeten tv, video, projector e.a. gereserveerd worden. Als je een dag van te voren belt voor het aantal deelnemers, vraag dan gelijk of de apparatuur ook geregeld is. Zo voorkom je misverstanden.

Zorg dat je checklist hebt met alle materialen die je zelf moet meeneem.

Tijdsplanning

Je dient minimaal een uur uit te trekken voor een kortdurende voorlichting met een videoband. Met gebruik van Theater à la Carte zal je voor de voorlichting 1,5 uur moeten uit trekken.

Uitvoering

Aandachtspunten

Goede inleiding

Begin je voorlichting door contact te maken met de doelgroep. Vervolgens door iedereen te verwelkomen en vertel wie jij bent, bij welke organisatie jij werkzaam bent en wat deze organisatie doet. Een goede en boeiende inleiding zet de sfeer voor de rest van de voorlichting. Als het niet duidelijk is wat je komt doen en waarom, kan je snel de aandacht verliezen.

Tip: Creëer een goede sfeer al bij je inleiding. Dat kan door middel van bijvoorbeeld: een grapje of een leuke opmerking.

Regels binnen de groep

Geef in het begin van de voorlichting aan wat de huisregels zijn met betrekking tot veiligheid. Deze regels zijn belangrijk om het gevoel van veiligheid aan de deelnemers te geven, maar ook om goede resultaten met de voorlichting te kunnen bereiken. Het gaat dan om het volgende:

- Mobiele telefoons uit.
- Niet weggelopen tijdens de voorlichting.
- Respect tonen voor de andere deelnemers.
- Wees bewust van stoorfactoren.

Samenstelling groep (niveau/veiligheid)

Je gaat voorlichting geven over gevoelige onderwerpen. Je spreekt ouders op hun verantwoordelijkheid als ouder aan. Het kan voorkomen dat dit voor sommige ouders gevoelig ligt. Het is belangrijk te benadrukken dat ze zich niet gefaald moeten voelen als ouder en aan te geven wat ze wel kunnen doen als ouders in plaats van wat ze niet kunnen.

Wanneer het erop lijkt dat er niet serieus of met respect voor een andere met de onderwerpen wordt omgegaan, spring hier dan meteen op in.

Vraag goed door bij de ouders waar het aan ligt dat zij een bepaalde houding hebben. Als dit geen positieve resultaat oplevert, stel voor jezelf en voor de groep een duidelijke grens, anders wordt het naarmate de voorlichting vordert steeds lastiger om hier op in te gaan. Doe je dit niet, dan belet je de ouders die wel in de voorlichting zijn geïnteresseerd om meer uit de voorlichting te halen.

Interactie

Interactie tussen de groepsleden zelf en tussen de voorlichter is erg belangrijk. De interactie staat heel de voorlichting centraal. Door interactie maak je de voorlichting levend voor de doelgroep. Door veel in te gaan op wat je ziet en hoort, maak je onderwerpen bespreekbaar.

Maak ook gebruik van voorbeelden van andere ouders en van hun manier van handelen. Maak hier niet alleen gebruik van een voorbeeld betreffende ouders van een slachtoffer van loverboys, maar ook van ouders van meiden die het moeilijk vinden om hun eigen grenzen aan te geven. Zo wordt de voorlichting meer herkenbaar en toegankelijker voor ouders

Thema's

Binnen het geven van voorlichting over misbruikrelaties aan ouders zijn er thema's die specifiek behandeld kunnen worden. Voor de uitwerking hiervan verwijzen we door naar hoofdstuk "Thema's binnen de voorlichting".

Signalering en preventie

Tijdens de voorlichting vertel je over de signalen waar ouders op kunnen letten bij hun kinderen. Belangrijk is hierbij om op de reactie van de ouders op te letten. Het kan voorkomen dat ouders signalen herkennen en dit ook aangeven. Ook kan het voorkomen dat ouders zelf vertellen over hun kind, waarvan jij als voorlichter denkt dat het kan gaan om een risico meisje/jongen of zelfs om een slachtoffer. Belangrijk is dan om aan te geven dat je bepaalde signalen herkent en daarbij een paar belangrijke punten meegeven waar ze als ouder rekening mee kunnen houden. Met name het in contact blijven met je kind, blijven communiceren, niet veroordelen en laten weten dat je als ouders er bent voor je kind zijn hierbij belangrijke punten. Maar geef ook aan dat ouders hulp kunnen zoeken bij bepaalde instellingen, zoals bijvoorbeeld: Bureau Jeugdzorg of Pretty Woman.

Zie ook de verschillende thema's van hoofdstuk "Thema's binnen de voorlichting".

Evaluatie

Aandachtspunten

Evaluatie met de groep

Het is altijd goed om de groep om feedback te vragen over jouw voorlichting. Wat sprak hen aan? Wat sprak hen juist niet aan en waarom niet? Wat hebben zij opgestoken? Dit kan bruikbare feedback opleveren die je in de volgende voorlichtingen kan verwerken. En niet te vergeten, blijf even hangen na een voorlichting te hebben gegeven. Op deze manier geef je de ouders, die daar behoefte aan hebben, de kans om jou aan te spreken. Dit voelt voor sommigen wat veiliger..

Thema's binnen de voorlichting

Inleiding

Binnen het geven van voorlichting over misbruikrelaties onder ouders zijn er thema's die specifiek behandeld kunnen worden. De thema's die wij uitgewerkt hebben, zijn de thema's die deskundigen van belang achten om uit te lichten binnen de voorlichting die gegeven wordt. Het zijn de hoofdthema's welke opgedeeld zijn in subthema's.

Thema: "Pretty Woman"

Aanbeveling

Ter introductie is het belangrijk om te vertellen wat 'Pretty Woman' doet, voor welke doelgroep 'Pretty Woman' werkt en welke functie jij zelf binnen de instelling hebt. De introductie heeft verschillende functies binnen de voorlichting. Deze staan hieronder beschreven.

Hoofddoel

Het introduceren van de instelling 'Pretty Woman' bij de ouders en het uitbreiden van het netwerk bij de ouders.

Subdoelen

- Het introduceren van 'Pretty Woman'.
- Het introduceren van jezelf.
- De ouders bewuster te laten worden van de realiteit van het fenomeen loverboys en kennis geven over de instelling 'Pretty Woman' die deze problematiek wil tegengaan.
- Het uitbreiden van het netwerk bij de ouders: de ouders weten waar zij terecht kunnen.
- Promotie van 'Pretty Woman'.

Uitwerking

De doelgroepen waar 'Pretty Woman' zich op richt

- Minderjarige meisjes met risicovol gedrag, die een verhoogd risico lopen om in een misbruikrelatie terecht te komen.
- Praktiserende meisjes en ex-praktiserende meisjes tot 23 jaar. Praktiserend wil zeggen dat zij daadwerkelijk in de prostitutie werken of gewerkt hebben.

De methodiek die wordt gehanteerd bij 'Pretty Woman'

De werkwijze van 'Pretty Woman' is laagdrempelig en outreachend. Hierbij wordt de methodiek van Robin Norwood gehanteerd. Zie verder literatuursuggesties.

Aanbod van 'Pretty Woman'

- Individuele hulpverlening
- Groepshulpverlening
- Preventieve voorlichting
- Deskundigheidsbevordering

Tip: Deel na de voorlichting folders van 'Pretty Woman' uit en leg de nadruk op instellingen voor jeugdzorg waar ze anders terecht zouden kunnen.

Thema: “Misbruikrelaties/Loverboys”

Aanbeveling

Om de ouders bewust te laten worden van de loverboyproblematiek is het van groot belang om het fenomeen loverboy eerst goed uit te leggen. Wat is een loverboy, wat doet een loverboy, wat is zijn werkwijze, wat is de etnische achtergrond van de loverboy, wie worden of zijn slachtoffer van loverboys, etc. Deze zijn vragen die van belang zijn om de ouders bewust te laten worden van de variatie binnen de werkwijze van de loverboy.

Hoofddoel

De ouders te kennen te geven wat loverboys zijn en welke werkwijzen ze hanteren. Door de ouders hiervan bewust te laten worden kan het risico dat hun kinderen in een misbruikrelatie terecht komen verkleind worden.

Subdoelen

- De ouders handvaten geven om signalen op te vangen wanneer er sprake is van een misbruikrelatie of loverboyproblematiek bij hun kind.
- De variatie binnen de werkwijze en het gedrag van loverboys uit te lichten.

Uitwerking

Wat zijn loverboys

Loverboys zijn meestal allochtone jongens die op een slinkse wijze minderjarige meisjes inpalmen. Ze gaan op zoek naar “vatbare” meiden en palmen deze in met allerlei dure cadeaus en allerlei beloftes. Op deze manier maken ze deze meiden vooral emotioneel, maar ook sociaal afhankelijk in een relatie. Deze relatie kan vaak een lange tijd duren (bijvoorbeeld een jaar), waarna ze uiteindelijk tot prostitutie worden gedwongen. Hierbij zijn bedreigingen en geweld aan de orde. De loverboys strijken hierdoor forse bedragen op, waardoor het “loverboy zijn” aantrekkelijk is.

Breng de ouders op de hoogte van het feit dat niet alleen meiden, maar ook jongens kunnen slachtoffer worden van een loverboy. Een jongen is niet altijd de dader; hij kan ook de slachtoffer worden.

Werkwijze loverboys

- *De ontmoeting:* De loverboy gaat op zoek naar meiden die in zijn profiel passen. Het gaat hierbij vaak om kwetsbare meiden. Hij doet dit op plekken waar veel meiden komen. Bijvoorbeeld bij scholen, jongerencentra, winkelcentra, internaten, etc. Wanneer de loverboy een meisje ziet dat voor hem interessant genoeg is, dan probeert hij contact te met haar te maken.
- *Indruk maken:* De loverboy probeert indruk te maken op het meisje. Hij doet dit door bijvoorbeeld op school te verschijnen in een mooie auto of met een mooie scooter. Hij probeert haar aandacht te krijgen met cadeautjes zodat zij gecharmeerd van hem raakt. Hij kan door haar veel aandacht te geven,

bekijken of het meisje verliefd op hem kan worden. Als zijn pogingen op niets dreigen uit te lopen, gaat hij op zoek naar een ander slachtoffer.

- *Relatie aangaan:* Wanneer het meisje wel ingaat op de avances van de loverboy probeert hij een relatie aan te gaan met het meisje. Het meisje vindt alle aandacht geweldig, zeker wanneer zij dit thuis heeft moeten missen. Door de aandacht die ze krijgt, wordt ze verliefd op de loverboy. De loverboy probeert het meisje te isoleren van haar sociale contacten. Het meisje voelt zich in deze situatie echter geliefd en maakt zich geen zorgen. Hij belooft haar een gouden toekomst.
- *Seksueel contact:* Vrij vroeg gaat de loverboy met het meisje naar bed om haar nog afhankelijker te maken.
- *Grenzen verleggen:* De loverboy verzint verhalen waardoor het meisje haar grenzen verlegt. Door het meisje wijs te maken dat zij hem kan helpen (om bijvoorbeeld zijn schulden kwijt te raken) door met een andere jongen naar bed te gaan, verlegt het meisje haar grenzen.
- *Aanzet tot prostitutie:* In deze fase verzint de loverboy nog meer emotionele verhalen over bijvoorbeeld schulden om het meisje over te halen om te prostitueren. Wanneer het meisje weigert wordt zij in de meeste gevallen gedwongen door middel van fysiek geweld en emotionele manipulatie. Het meisje is nu zo afhankelijk dat zij niet meer bij hem weg kan of durft. Uiteindelijk belandt het meisje in de prostitutie omdat ze denkt dat ze bij niemand terecht kan.
- *Uitbuiting:* Tijdens het werk in de prostitutie wordt het meisje door haar loverboy sterk in de gaten gehouden. Wanneer zij werk weigert volgt er veel fysiek en emotioneel geweld. Voor het meisje is het erg moeilijk om zich los te maken van haar loverboy omdat ze eigenlijk niet meer zonder hem kan. Bovendien schaamt ze zich en heeft ze meestal een laag zelfbeeld opgebouwd wat niet bevorderend werkt voor de opbouw van een nieuw leven zonder haar loverboy.

Zie ook bijlage 1: “Daderprofiel”.

Risicomeiden

De meeste slachtoffers van loverboys zijn vaak “meisjes met een laag zelfbeeld, die te maken hebben met een moeilijke gezinssituatie zoals conflicten met ouders, van huis weglopen, ervaringen met seksueel geweld en verwaarlozing. Het zijn meisjes die snakken naar aandacht en liefde. Voornamelijk Nederlandse en allochtone (Turkse en Marokkaanse) meisjes worden het slachtoffer van loverboys. Het lijkt erop dat loverboys hun werkterrein ook hebben verlegd naar Alleenstaande Minderjarige Asielzoekermeisjes. De achtergrond en de verblijfstatus van deze groep meisjes maken dat zij perfect voldoen aan het profiel van een kwetsbaar, makkelijk te verleiden ‘prooi’ voor loverboys. Internationale Schakel Scholen zijn plekken waar loverboys meer gesignaleerd worden om indruk te maken op AMA-meisjes en ze te verleiden tot de prostitutie. Ook lijken pooiers zich

steeds meer te gaan richten op de Kleine Woon Eenheden (KWE's). In deze huizen is minder begeleiding aanwezig waardoor er minder controle is en pooiers meer vrij spel hebben.”

Tip: Geef in de voorlichting duidelijk aan dat er geen prototype loverboy bestaat. Zowel qua uiterlijk, gedrag als werkwijze niet.

Thema: “Seksualiteit”

Aanbeveling

Sommige ouders, maar ook hun kind vinden het vaak moeilijk om op dit onderwerp in gesprek te gaan. Tijdens de voorlichting is het belangrijk om ouders bewust te laten worden dat door in gesprek te gaan over seksualiteit, hun kind zal zich vertrouwd voelen en zal ook bij hen komen als ze vragen of onzekerheden hebben.

Hoofddoel

De ouders bewust te laten worden van het belang van in gesprek gaan met hun kind op de thema seksualiteit.

Subdoelen

- De ouders bewust maken dat de meiden in puberteit op zoek zijn naar hun seksuele identiteit.
- De ouders bewust maken van het belang om hierop in gesprek te gaan met hun kind.

Uitwerking

Puberteit

De slachtoffers zijn vaak meiden in de puberteitsfase. Puberteit is een periode vol veranderingen. Lichamelijke groei kan ook psychische gevolgen met zich meebrengen: verwarring, onzekerheid en angst over de groei van het lichaam. Pubers leven met de dag en hebben geen helder beeld van de toekomst. Ze zijn op zoek naar hun eigen identiteit: wie ben ik, wat wil ik en wat zijn mijn mogelijkheden? Het belang van het uiterlijk is groot, ze willen in de smaak vallen bij anderen. Kenmerkend bij pubers is dat ze vaak een ideaalbeeld voor ogen hebben: een held, een idool, een lieve vriend. Wanneer ouders de emotionele, gevoelsmatige behoeften afwijzen, kan het gebeuren dat ouders en pubers uit elkaar gaan groeien, dat pubers zich afsluiten en hun heil ergens anders gaan zoeken. Als een puber alleen staat, zich afgewezen voelt door zijn ouders en ook geen aansluiting bij leeftijdsgenoten heeft, kan de eenzaamheid toeslaan. Eenzaamheid is een voedingsbodem voor depressiviteit. Wanneer de “ideale vriend”/loverboy opduikt in het leven van zo’n meisje is het niet verwonderlijk dat ze vatbaar is voor de charmes van een loverboy. Hierbij kunnen de cognitieve vaardigheden van de slachtoffers een rol spelen. Het is vaak zo dat ze door een beperkte cognitie niet het inzicht hebben om de gevolgen en de ernst van de situatie te overzien.

(Tettero E., “*Pubers. Rondom het kind*”. Boom, 1992)

Vertellen over seksualiteit

“Uiting van liefde en lust, een kwestie van geluk, van verdriet en wanhoop, van moraal en ethiek, hormonen, relaties en voortplanting.” Brugman, Goedhart, Vogels & van Zessen (1995). Jeugd en seks 95. Utrecht, SWP.

Praten over seksualiteit

Ouders, ook vinden ze het soms moeilijk, kunnen proberen om met hun kind in gesprek te gaan over seksualiteit. Dit kunnen ze doen in een leuk sfeer of tijdens een dagje uit zodat er een relaxed sfeer heerst. Ieder ouder moet uitzoeken wat het leukst en handigst is voor zowel zichzelf als voor hun kind om op deze thema in gesprek te gaan.

Dit kunnen ze doen door middel van vragen over zoenen, over seks, over wat betekent voor hun seksualiteit, wat associëren ze met seksualiteit.

Informatie geven over seksualiteit

Tijdens de voorlichting kan er informatie gegeven worden aan de ouders over : maagdelijkheid; maagdenvlies; wat is wat; voorbehoedsmiddelen, etc.

Bij een groep moslim ouders kan er tijdens de voorlichting gesproken worden over de vragen: “Hoe belangrijk is maagdelijkheid?” en “Wat betekent maagdelijkheid?”.

Creëer een vertrouwde sfeer waar ouders over dit soort onderwerpen kunnen spreken. Vooral bij moslim ouders is dit van groot belang. Door een veilige sfeer te creëren kunnen de ouders makkelijker en meer open over dit soort onderwerpen spreken.

Thema: “Voorbeelden uit de praktijk”

Aanbeveling

Om de voorlichting aan te laten sluiten op de ouders is het van belang om praktijkverhalen erbij te betrekken. Op deze manier kan de problematiek gevisualiseerd worden en gaat het leven bij de ouders. Het zorgt ervoor dat het beter is voor te stellen dat elk meisje de kans loopt in dezelfde valkuilen te stappen als het slachtoffer van het praktijkverhaal.

Hoofddoel

De voorlichting aan te laten sluiten op de ouders aan wie voorlichting gegeven wordt.

Subdoelen

- De voorlichting aan te laten sluiten op de belevingswereld van de ouders door een waar gebeurd verhaal te vertellen.
- Het visualiseren van de voorlichting.
- De ouders bewust te laten worden dat het ook hun kind het kan overkomen.
- De ouders tot inzicht te laten komen hoe de werkwijze van een loverboy kan zijn.
- De ouders bewust te laten worden van het actueel zijn van de loverboyproblematiek.

Uitwerking

Werk van te voren een waar gebeurd verhaal uit van een cliënt die elke fase binnen de werkwijze van een loverboy is doorgegaan. Daarnaast kunnen er ook meerdere verhalen door elkaar gebruikt worden om een thema te ondersteunen.

Tip: Je kunt bij deze thema gebruik maken van het boek: *Loverboys, een publieke zaak* van Anke van Dijke, Linda Terpstra & Marion van San.

Thema: “Familie & Netwerk”

Aanbeveling

Wat van groot belang is bij het geven van voorlichting over de loverboyproblematiek is de ouders bewust te laten worden wat het belang is van een netwerk van familie en vrienden. Daarbij is het handig om te vertellen hoe het in z'n werk gaat wanneer een meisje te maken krijgt met een loverboy. De loverboy zal immers met alle macht proberen om het meisje te laten breken met haar familie en vrienden. Daarnaast kan u de nadruk leggen op de instellingen waar de ouders terecht kunnen. Handig is om voor de voorlichting na te gaan welke instellingen per regio waar je voorlichting geeft, zich bezig houden met het adviseren en ondersteunen van ouders (bijv. Prostitutie maatschappelijk werk, FIOM, AMW, RIAGG, etc.).

Hoofddoel

De ouders bewust te laten worden wat het belang is van een (uitgebreid) netwerk voor hun kind waaronder familie en vrienden.

Subdoelen

- De ouders bewust te laten worden van het belang van een goede relatie met hun kind.
- De ouders bewust te laten worden van het belang dat hun kind moet weten dat zij bij hun of andere familie en vrienden terecht kan wanneer er zich problemen voordoen.
- Het belang van het eigen netwerk uit te lichten door praktijkverhalen.
- Netwerkuitbreiding door kennis te maken met hulpverleningsinstellingen.

Uitwerking

Vriendschappen en familie

Je kunt een praktijkverhaal erbij betrekken over bijvoorbeeld een meisje die dacht dat ze nergens terecht kon, maar uiteindelijk een vriendin of nicht tegenkwam die haar wilde helpen. Je kan daarnaast een discussie op gang brengen bij de ouders over de vraag of hun kind weet dat er altijd hulp en ondersteuning te vinden thuis en binnen de verschillende familienetwerken. Ouders voelen zich soms hulpeloos en weten zich geen raad bij het gedrag van hun kind. Daarom is het van groot belang dat ze in zo een situatie hun kind door iemand anders laten opvangen, zoals een oma, een tante, etc. met wie het kind een goede en vertrouwde relatie heeft.

Instellingen

Door van te voren na te gaan waar de ouders terecht kunnen in hun woonplaats, kun je hulpverleningsinstellingen binnen de voorlichting promoten. Op deze manier licht je de doelgroep ook preventief en praktisch voor.

Thema: “Communicatie”

Aanbeveling

Als er sprake is van een misbruikrelatie bij hun kind, dan vinden er veel veranderingen van gedrag en gemoedstoestand plaats. Deze moeten bespreekbaar gemaakt kunnen worden tussen de ouders en hun kind. Het is belangrijk dat ouders op de hoogte zijn van het belang van het blijven communiceren met hun kind.

Hoofddoel

De ouders bewust te laten worden van het belang van communicatie met hun kind als er sprake is van een misbruikrelatie.

Subdoelen

- De ouders bewust te laten worden van het belang van communicatie met hun kind.
- De ouders bewust te laten worden.
- De ouders bewust te laten maken dat ze zich open moeten stellen tot communicatie met hun kind.

Uitwerking

Communicatie

Leg veel accent op dit onderwerp. Door met hun kind te praten, laten de ouders hun liefde weten aan hun kinderen. Het is belangrijk dat kinderen weten dat, wat ze dan ook zouden doen, ze altijd bij hun ouders terecht kunnen.

Ouders en kinderen moeten praten met elkaar en de ouders moeten vooral goed luisteren naar hun kind.

Ouders vinden het soms heel moeilijk om kalm te blijven in situaties die betrekking hebben met hun kind en willen vaak weten hoe ze hiermee om kunnen gaan. Het is belangrijk om aan hen mee te geven dat er geen standaard manier en geen recepten zijn bij het omgaan en communiceren met je kind, maar dat je daar samen een weg moet zien te vinden. Hier moet er wel veel ruimte zijn voor begrip, openheid en liefde.

Hoe te handelen?

Het is heel belangrijk om aan de ouders mee te geven dat wat er ook gebeurt, ze moeten proberen de communicatielijn met hun kind open te houden. Soms weten ouders het zelf niet meer en voelen zich machteloos, waardoor ze het soms even niet meer weten en op kunnen geven om nog verder in gesprek te gaan met hun kind. Opgeven moeten ouders vooral niet doen. Ze moeten met hun kind blijven praten en aan hen duidelijk maken dat ze bij hen altijd terecht kunnen. Op deze manier kunnen de ouders ervoor zorgen dat hun kind daadwerkelijk terug zal durven komen.

In het geval dat hun kind al slachtoffer van een loverboy is geworden en haar weer terug hebben, moeten ouders accepteren dat zij de deskundige is. Ouders

kunnen niet voor haar voelen en weten en hun inlevingsvermogen zal hierin ook altijd tekortschieten.

Ouders van een slachtoffer moeten er bewust van zijn dat de oude dochter bestaat niet meer. Dat betekent dat de ouders een rouwproces zullen doormaken en een nieuwe dochter terug zullen krijgen. Hierbij is het raadzaam dat de ouders zelf ook ondersteuning zoeken.

Hieronder zijn er een paar tips voor de ouders over hoe ze kunnen handelen:

- Wijs niets af, ontschuldig je kind, maar ook jezelf als ouder.
- Maak nooit verwijten, je kind is slachtoffer.
- Houd rekening met wisselende gevoelens en beslissingen.
- Beloof alleen dingen die je waar kunt maken.
- Nooit vriend/loverboy afkraken, hij is haar identiteit geworden.
- Houd de communicatie open, niets achter haar rug doen.
- Toon respect en geduld en geef je kind de ruimte zelf te beslissen.
- Schrik niet van manipulatief gedrag.
- Accepteer haar stilte en dat zij niet meteen met u wilt praten.
- Neem contact op met deskundigen.

Thema: “Signaleren”

Aanbeveling

In het geval van een misbruikrelatie zijn de ouders vaak de eerste die de signalen hiervan kunnen merken. In zo een geval vinden er veel gedragsveranderingen plaats.

Hoofddoel

De ouders bewust te laten worden van het feit dat voorkomen beter is dan genezen en dat ze alert moeten zijn op de signalen die op een misbruikrelatie kunnen wijzen bij hun kind.

Subdoelen

- De ouders bewust te laten worden van de veranderingen bij hun kind die op een misbruikrelatie kunnen wijzen.
- De ouders bewust te laten worden dat ze alert moeten zijn.
- De ouders bewust te laten worden van het belang van vroegtijdig signaleren in het geval van een misbruikrelatie bij hun kind.

Uitwerking

Signaleren

Ouder moeten naast veel communiceren, ook zeer alert blijven. Slachtoffers durven er meestal niet over te praten, maar ze laten wel merken dat er iets aan de hand is. Door bijvoorbeeld van huis te lopen of grenzen op te zoeken. In de beginfase zijn slachtoffers nog benaderbaar. Eenmaal in de prostitutie trekt het slachtoffer vaak een muur om zich heen.

Lijst met signalen

In het geval van een misbruikrelatie kunnen ouders verschillende signalen herkennen die op een misbruikrelatie wijzen. Zij kunnen bijvoorbeeld het gevoel hebben dat ze hun kind niet meer kunnen bereiken, dat haar vriendenkring veranderd is, of zelfs dat hun kind is weggelopen. Dit zijn maar een schets van de signalen die tijdens een misbruikrelatie kunnen optreden.

Zie ook bijlage 2: “Slachtoffer signalen”.

Tip: Geef een lijst met de verschillende signalen mee aan de ouders.

Vormen van voorlichting

Inleiding

Afhankelijk van wat het doel is van de voorlichting bepaal je welke vorm van voorlichting je kiest. Als je voorlichting geeft met alleen een signalerende functie dan maak je gebruik van een andere vorm van voorlichting, dan als de voorlichting een preventieve functie heeft. Hieronder staan verschillende vormen van voorlichting omschreven die gebruikt kunnen worden als (hulp)middel bij het geven van voorlichting over misbruikrelaties.

Bij elk vorm van voorlichting staat het doel erbij vermeld, zodat er voor een bepaalde vorm van voorlichting kan worden gekozen.

Open gesprekken

Doel: preventieve en signalerende functie.

Geschikt voor: kleinere groepen.

Voorlichting geven door middel van open gesprekken is een zeer geschikte vorm van voorlichting voor kleinere groepen met een maximum van 30 deelnemers.

Bij deze vorm van voorlichting is het raadzaam dat de deelnemers in een cirkel zitten zodat ze elkaar kunnen zien. Hierdoor kan er genoeg interactie ontstaan om ervaringen, meningen, etc. met elkaar uit te kunnen wisselen.

Deze vorm van voorlichting is zeer geschikt voor ouders, omdat ze vaak veel vragen hebben en open staan om van de ervaringen en kennis van een ander te leren.

Video

Doel: preventieve functie.

Geschikt voor: grotere groepen.

Gebruik van video's maakt de voorlichting interessant om naar te kijken. Met name voor de doelgroep meiden en gemengde groepen is deze geschikt, omdat ze door middel van een video een goed beeld krijgen over hoe een misbruikrelatie er uit kan zien.

Video's:

“Mijn vriend is een loverboy”

Uitzending van “ 't Zal je maar gebeuren”.

Hilversum : EO, 2002.

“Jong!”

Uitzending van “Jong”

Hilversum : EO, 2003.

Uitgezonden op 19 februari 2003

“Loverboy” (Tv film)

Hilversum : VPRO, 2003. - video ; 85 min.

Uitgezonden op 12 april 2003

“Loverboys”

Uitzending van Zembla over loverboys. -

Hilversum : NPS, 2002. - video ; 20 min.

Uitgezonden: 12 april 2002 Ned.3

“Lilya 4-ever”

Zweden, 2002

Regie en scenario: Lukas Moodysson

Film ; 109 min.

Door middel van een video kan de handelswijze van een loverboy in beeld gebracht worden. In combinatie met voorlichting kan eventueel een observatieopdracht worden uitgevoerd.

Ook kunnen er aan de hand van de video verschillende stellingen behandeld worden.

Theater

Doel: preventieve functie.

Geschikt voor: grotere groepen.

Theater gecombineerd met mondelinge voorlichting is een vorm van voorlichting die zorgt voor een boeiende voorlichting. Het zorgt voor variatie en het is interessant om naar te kijken. Het zorgt tevens voor invalshoeken voor interactie met de doelgroep.

Er zijn op dit moment verschillende soorten theater die gebruikt worden bij het geven van voorlichting over misbruikrelaties, namelijk: Theater à la Carte en theater Thot, Klassekunst..

Theater à la Carte

Geschikt voor: grotere groepen, tot 150 personen, van VMBO-scholen en ROC's.

Duur: ca. 2 uur.

Theater à la Carte heeft samen met diverse professionele instanties waaronder ook 'Pretty Woman' een voorlichtingsproject ontwikkeld *“Hoezo ‘lover’ boys?”*.

Voorlichting wordt afgewisseld met theater, een indringende voorstelling over een meisje dat via haar vriendje in de prostitutie belandt.

“Wat doet zo'n mooi meisje als jij hier alleen? Je hebt toch wel een vriendje? Nee? Dat geloof ik niet, daar geloof ik niets van. Wil je wat van me drinken dan, meisje? Heb je ook nog een naam?”

De combinatie van voorlichting met theater geeft niet alleen inzicht in de problematiek, maar maakt deze ook invoelbaar.

Bron: <http://www.theateralacarte.nl/loverboys.html>

Zie ook bijlage 3: “Theater à la Carte” voor tips over de uitvoering van voorlichting in combinatie met Theater à la Carte.

Theater Thot

Geslacht voor: meiden van 13 - 17 jaar.

Theater Thot is een theaterproductie die gespeeld wordt in het midden van een klas. De productie bestaat uit een voorstelling en een verwerking. Het geheel duurt ongeveer 2 uren.

Inhoud:

Drie acteurs spelen het verhaal van Lisa, een meisje van 15 jaar die verliefd wordt op Mike. Haar vriendin, Marjon, begrijpt niet hoe Lisa aan die dure spullen en kleding komt en waarom ze zo snel met die jongen naar bed gaat. Zij spreekt Lisa erop aan maar hun vriendschap komt hierdoor op gespannen voet te staan. De moeder van Lisa probeert haar eigen leven op orde te krijgen en heeft daardoor weinig aandacht voor Lisa. Hevige ruzies zijn het gevolg.

Door de reacties van Mike wordt deze kloof alleen maar groter en we zien hoe Mike ervoor zorgt dat Lisa steeds meer afhankelijk van zijn aandacht en ‘zorg’ wordt. Hij isoleert Lisa. Uiteindelijk vraagt Mike een wederdienst. Een vriend van hem wil een avondje met Lisa ‘stappen’ en zal Mike’s schulden kwijtschelden. Lisa wil graag iets terug doen. Maar ‘stappen’ blijkt ‘seks’ te betekenen. En deze ene keer is het begin van een fuik die zich steeds meer sluit. Uiteindelijk wordt Lisa met geweld tot seks met andere mannen gedwongen. Er is er maar één die hieraan verdient

Verwerking:

Na het spelen van het verhaal worden door de acteurs zeven stellingen behandeld. Via deze stellingen wordt antwoord gegeven op de volgende vragen:

- Wat gebeurt er met je als je verliefd wordt?
- Hoe weet je of iemand echt van je houdt?
- Hoe gaat een loverboy te werk?
- Waar herken je een loverboy aan?
- Hoe hadden de vriendin en moeder kunnen reageren?
- Wat had het slachtoffer zelf kunnen doen?

Na afloop krijgen alle leerlingen een flyer mee met de aandachtspunten, inzichten en handvatten nog een keer op een rij.

Bron:

<http://www.xldeateliere.nl/thot/loverboys.html>

Testen

Doel: signalerende en preventieve functie

Geschikt voor: kleinere groepen; veilige groepen; alleen meiden.

Door middel van het in laten vullen van testen kunnen meiden een beeld krijgen over hoe zij over de liefde en relaties denken, waar hun grenzen liggen m.b.t. relaties en seksualiteit, etc..

Deze vorm van voorlichting is zeer geschikt als je met de voorlichting een signalerend effect wil bereiken.

Er bestaan verschillende testen die gebruikt kunnen worden tijdens een voorlichting:

- “Hoe ideaal is jouw vriendje?” (zie bijlage 4)
- “Hoe ideaal is jouw vriendje ja nee” (zie bijlage 5)
- “Waar je op kunt letten....”
- “Relatietest” (zie bijlage 6)
- “Zelfbeeldtest”

Deze testen zijn niet geschikt voor jongeren van een zeer laag niveau.

Deze testen kunnen niet gebruikt worden tijdens een voorlichting voor ouders, maar kunnen aan de ouders eventueel meegegeven worden. Misschien kan dit ook een middel zijn om met hun kind in gesprek te gaan over bepaalde, wat gevoeliger onderwerpen.

Spellen

Doel: signalerende en preventieve functie.

Geschikt voor: kleinere groepen; alleen meiden.

Door middel van spellen kunnen meiden een beeld krijgen over hoe zij over de liefde en relaties denken, waar hun grenzen liggen m.b.t. relaties en seksualiteit, etc..

Er bestaan verschillende spellen die gebruikt kunnen worden tijdens een voorlichting:

- “Het emotiespel”
- “Truth or dare”

Deze vorm van voorlichting is zeer geschikt als je met de voorlichting een signalerend effect wil bereiken.

Deze spellen kunnen niet gebruikt worden tijdens een voorlichting voor ouders, maar kunnen aan de ouders eventueel meegegeven worden. Misschien kan dit ook een middel zijn om met hun kind in gesprek te gaan over bepaalde, wat gevoeliger onderwerpen.

Literatuursuggesties

Het kan je altijd helpen om als voorlichter meer te verdiepen in literatuur omtrent misbruikrelaties en/of over loverboys.

Hieronder vind je een overzicht die ook ons heeft geholpen meer te weten te komen over misbruikrelaties en loverboys.

- Terpstra & van Dijke. (2005) Loverboys, een publieke zaak, tien portretten. Amsterdam, SWP.
- Terpstra & van Dijke (2004) Publiek geheim: Jeugdprostitutie. Amsterdam, SWP.
- Venicz, I & Vanweesenbeeck, I. (1998) Aard en omvang van gedwongen prostitutie onder allochtone minderjarige meisjes. Utrecht, Nisso
- Gulp, van L & Timman, S. (1998) Kinderporno en kinderprostitutie in Nederland. Utrecht, Werkgroep kinderporno en kinderprostitutie in Nederland (Transact).
- S. Cox & J. van der Leer. (2002) Preventie en Hulpverlening Meisjesprostitutie; 6 projectbeschrijvingen. Den-Haag, VNG uitgeverij.
- Stephen Cremer. (1995) Aan de man brengen: Handboek seksuele voorlichting aan jongens. Utrecht, Rutgersstichting, SWP.
- Akker, van den. Mouthaan, M. (N.D.) Lespakket multiculturele seksuele voorlichting en vorming. Utrecht, GG & GD.
- Brugman, Vogels, van Zessen (1995) Jeugd en seks 95. Utrecht, SWP.
- Robin Norwood. (1985) Als hij maar gelukkig is. Antwerpen, Bosch&Keuning.
- Yvonne Keuls (1982) Het verrotte leven van Floortje Bloem. Baarn.

Internet:

- www.scalarotterdam.nl
- www.scharlakenkoord.nl
- www.fo-stvkennisnet.nl
- www.bewareofloverboys.nl
- www.lover-boys.nl

Bronvermelding

- Brugman, Goedhart, Vogels & van Zessen (1995). Jeugd en seks 95. Utrecht, SWP.
- Stichting Ambulante Jeugdhulpverlening Utrecht, Stade PPI en 'Pretty Woman'. Slachtoffersignalen.
- Terpstra & van Dijke. (2005) Loverboys, een publieke zaak, tien portretten. Amsterdam, SWP.
- Tettero E., "Pubers. Rondom het kind". Boom, 1992.
- TransAct. Signalen van kinderprostitutie en kinderporno.
- <http://www.theateralacarte.nl/loverboys.html>
- <http://www.xldeateliers.nl/thot/loverboys.html>
- M. F. Vos, "*Van plan tot uitvoering. Inleiding in de voorlichting en public relations*". Lemma BV Utrecht, 1997
- Fanny v. Heymann, "*Voorlichting aan individu en groep. Een handleiding voor gespreksvoering*". Dick Coutinho, Muiderberg/1988
- Tettero E., "*Pubers. Rondom het kind*". Boom, 1992
- Draaiboek 'Wijzer in de Liefde' GGD Nederland, 2005
- Ecpat Nederland, '*Stem van slachtoffers*', maart 2002
- Pretty Woman, 'Een beetje hulpverleenster, een beetje vriendin', Leiden, juni 2004
- Jeugdwerkadviesbureau De Heuvel en Scala, 'Verslag van de werkconferentie over Loverboys', Rotterdam, december 2003

Bijlagen

Bijlage 1 **Daderprofiel**

Het maken van een daderprofiel van de loverboy is complex. Nu door de media en voorlichting steeds meer bekend raakt over loverboys spelen de loverboys hierop in. Zij veranderen hun werkwijze en strategieën en hiermee wordt nog eens bewezen dat de loverboy problematiek een trend is. Niet elke mens is hetzelfde, dat geldt ook voor de loverboy en zijn gebruikte werkwijze om meiden te ronselen en de prostitutie in te krijgen. Daarom willen we graag wijzen dat onderstaand daderprofiel één is die je als aanwijzing dient mee te nemen. Dit daderprofiel is geen leidraad om dé loverboy te kunnen signaleren. Met dit daderprofiel willen we de voorlichter helpen om een beeld van de loverboy zoals deze ‘gemiddeld’ is helder te krijgen. Toch is er weinig bekend van de loverboy en de psychologie van de loverboy. Wat drijft hen, wat is hun achtergrond, hun nationaliteit? Deze lijken vaak niet mee te spelen in het zijn van een loverboy en de gebruikte technieken van de loverboy. Wel mag duidelijk zijn dat loverboys wel éénzelfde doel hebben en dat is de ander binnen een relatie te misbruiken voor zijn eigen doeleinden. Dit kan op vele vlakken ontstaan en zich ontwikkelen.

De onderzoekers Terpstra en van Dijke hebben in 2005 tien daderportretten opgesteld. *Terpstra & van Dijke. (2005) Loverboys, een publieke zaak, tien portretten. Amsterdam, SWP.*

Deze portretten moeten inzichtelijk maken wat de loverboy dreef om loverboy te worden. Hoe de loverboy te werk is gegaan. Naar aanleiding van deze tien portretten hebben de onderzoekers getracht technieken gebruikt door loverboys te beschrijven. Deze zijn door de hulpverleners die werken met minderjarige meiden die in de prostitutie zitten of hebben gezeten als representatief beschouwd. Deze technieken van loverboys zijn ook op te volgen als signaleringsprofielen van een mogelijke (misbruik)relatie van een minderjarig meisje met een loverboy. Deze zijn bewerkt naar aanleiding van onze eigen bevindingen naar aanleiding van het lezen van literatuur over dit onderwerp. En door er veel met elkaar hierover te praten en verbanden te leggen.

Meiden krijgen cadeaus en aandacht

Door attenties voelen meiden zich speciaal. De aandacht die zij krijgen maakt dat zij zich prettig bij hun ‘vriend’ voelen en verliefd raken.

Let wel er zijn gevallen bekend dat meiden onder dwang van een loverboy in de prostitutie heeft gewerkt maar dat zij nog nooit een cadeau hebben ontvangen van hun loverboy. De vele aandacht die meiden ontvangen van hun loverboy is vaak genoeg al een cadeau voor hen.

Loverboys werpen zich op als haar beschermer

Loverboys zorgen voor meiden die zorg nodig hebben omdat zij dit thuis niet ontvangen. Loverboys werpen zich op als de beschermer van deze meiden en zij zijn hier zeker ontvankelijk voor.

Hierdoor maakt de loverboy de relatie speciaal, hij spreekt van een unieke relatie waar hij het meisje vertelt niet zonder haar te kunnen, aan haar kan hij zijn verhaal kwijt. Dit maakt ook dat het meisje zichzelf en de relatie speciaal gaat vinden.

De loverboy isoleert het meisje van vrienden en familie

De relatie wordt specialer gemaakt. De loverboy weekt de meiden los van haar sociale omgeving die een controlerende functie uitoefent op de relatie. Deze controlerende functie kan de loverboy natuurlijk niet hebben omdat zij een klankbord kunnen vormen voor het meisje. De loverboy wil zijn 'vriendin' afhankelijk van hem maken. Dit doet de loverboy door ruzies te veroorzaken tussen zijn 'vriendin' en haar vrienden en ouders.

Door het meisje te isoleren wordt zij emotioneel afhankelijk gemaakt van haar loverboy.

Let wel ook hier zijn gevallen bekend dat de loverboy juist de ideale schoonzoonspeelde.

Het spreken over een gezamenlijke toekomstdroom

De loverboy belooft zijn 'vriendin' trouw en liefde voor altijd. Hij belooft haar te trouwen, huisje boompje beestje. Deze gezamenlijke toekomstdroom maakt hij voor de relatie belangrijk. "Als jij dit nu gaat doen, dat zal zoveel betekenen voor mij en voor onze relatie, stel je voor dat we straks..." Het samen opbouwen van een toekomst is vaak gebruikt door een loverboy om zijn 'vriendin' aan het werk te krijgen in de prostitutie.

Ook kan gebruik worden gemaakt van het overwicht die de loverboy op zijn 'vriendin' heeft en de macht van hem die zich binnen de relatie heeft ontwikkeld.

Onvoorspelbaar gedrag

Het ene moment draagt de loverboy zijn 'vriendin' op handen. Het andere moment scheldt hij haar de huid vol. De loverboy ontpopt zich daarmee ook als violent-boy. Het meisje blijft hierdoor wel de kant zien van de jongen op wie zij verliefd is geworden, een kant die zij graag zou willen blijven zien. Zij zal alles doen om die goede kant te blijven zien zelfs als ze daar haar grenzen voor moet verschuiven.

Goed uitzien, goede babbel

Loverboys zien er vaak goed uit, zij hebben het uiterlijk waar meiden vandaag de dag voor zullen vallen. Dat betekent niet de gouden kettingen en dure kleding maar het gangbare uiterlijk waar meiden van nu op vallen.

De loverboy zal zich gedragen als de ideale metro man. De man die stoer is maar niet schroomt om over zijn eigen emoties te praten.

Lovergirls inzetten

Veel loverboys zetten vrouwen in die andere meiden ronselen. De vrouwen die door de loverboy worden ingezet vertellen de jonge meiden over iets onschuldigs als striptease dansen en het geld wat ze daarmee kunnen verdienen. De ontelbare rijkdommen en positief getinte verhalen van een seksegenoot zijn voor veel meiden geloofwaardiger en kunnen hen over de streep trekken om voor één keer die ene grens over te gaan.

Tip: Hou de trends goed in de gaten. De lovergirls kunnen voor verschillende activiteiten ingezet worden.

Bijlage 2 **Slachtoffer signalen**

Alle meisjes lopen risico, want elke puber wil graag aandacht en zich mooi voelen. Toch lopen sommige meisjes meer risico dan anderen. Er zijn verschillende profielen van de risicomeiden:

- Meiden met faseproblematiek.
- Getraumatiseerde meiden.
- Licht verstandelijk gehandicapte meiden.
- Multi-probleem meiden.

Slachtoffers van loverboys hebben gemeen dat ze:

- In de puberteit zitten.
- Niet sterk in hun schoenen staan.
- Vaak uit gebroken gezinnen komen, waarin géén of een niet beschermende vader aanwezig was.
- Een ontwrichte jeugd hebben gehad, bijvoorbeeld door mishandeling of seksueel misbruik.
- Meestal lager opgeleid zijn.

Bron:

'Pretty Woman'

In het kader van het project 'Beauty & the Beast' is een lijst van signalen van jongerenprostitutie opgesteld, die beroepskrachten behulpzaam kan zijn (voor lesmateriaal zie literatuurlijst onder Stade PPI). De signaleringslijst is samengesteld door de Stichting Ambulante Jeugdhulpverlening Utrecht, Stade PPI en 'Pretty Woman'.

Bij vermoedens over (gedwongen) prostitutie is het advies om te overleggen met een deskundig hulpverlener op dit gebied. Op basis hiervan kan een plan worden gemaakt om meer duidelijkheid te krijgen over het probleemgedrag en de aanpak daarvan. Interpretaties en gevolgtrekkingen vinden pas in een later stadium plaats.

Slachtoffers van een misbruikrelatie

Gedrag/houding ten opzichte van anderen

- heeft opeens afwijkende normen
- lijkt opeens alleen bezig te zijn met seks
- heeft plotseling belangstelling voor bepaalde jongens
- daagt uit
- reageert spanningen af
- heeft veel nieuwe contacten
- gaat om met 'ouderen'
- blowt, vertelt over gebruik
- stelt zich extra sociaal wenselijk op
- heeft weinig binding met thuis

Gedrag/houding ten opzichte van omstandigheden

- is snel wisselend qua emoties
- is weinig flexibel

- ziet niet in hoe zij situaties kan benaderen/veranderen
- heeft het idee 'dat overkomt mij weer'

Uiterlijk en fysieke gesteldheid

- ziet er vermoeid uit
- is vermagerd
- ziet er anders gekleed uit
- ziet er qua make-up anders uit
- ziet er juist heel verzorgd uit
- ziet er uitdagend uit
- heeft psycho-somatische klachten (geen direct aantoonbare lichamelijke oorzaak)
- (terugkomende) blaasontsteking
- zelfverwonding (verbergt dit angstvallig of loopt er juist mee te koop)

Houding ten opzichte van zichzelf

- lijkt geen eigen identiteit te hebben
- heeft een lage zelfwaardering
- heeft een weinig realistisch zelfbeeld (over-/onderschat zichzelf)
- is snel te beïnvloeden
- durft/kan geen grenzen aangeven
- voelt zich slachtoffer van bepaalde situaties, machteloos
- kan geen alternatieven bedenken
- is depressief

Gedrag (algemeen)

- ziet er anders uit dan voorheen
- eet slecht
- drinkt en/of blowt
- ziet er plotseling afwijkend uit
- gaat extreem vaak uit
- hangt veel op straat rond
- heeft veel geld/dure spullen
- is overdreven vrolijk (masker)
- trekt zich terug
- heeft plotselinge huilbuien
- heeft woede-uitbarstingen
- vertelt overdreven verhalen
- vertoont op verschillende plekken totaal ander gedrag
- gaat onregelmatig naar school, spijbelt, slechte prestaties
- heeft thuis veel problemen, vertoont wegloupedrag
- is niet aanspreekbaar op gedrag
- vermijdt onderwerp prostitutie of projecteert op anderen

Signalen van gedwongen jongerenprostitutie lijken voor een deel op die van seksueel misbruik: elk seksueel (getint) gedrag dat als ongewenst of gedwongen wordt ervaren. Hierbij is altijd sprake van machtsongelijkheid of afhankelijkheid tussen plegger en slachtoffer.

De Landelijke Werkgroep Kinderporno en Kinderprostitutie heeft de signalen van seksueel misbruik puntsgewijs verwoord (het gaat hierbij om de combinatie van signalen). Deze staan tezamen met signalen van kinderprostitutie en kinderporno genoemd in een folder, die verspreid wordt via TransAct, Postbus 1413, 3500 BK Utrecht, (030) 232 65 00, distributie@transact.nl.

Seksueel misbruik

Gedragssignalen:

- grote angst voor lichamelijk contact
- niet bij de leeftijd behorende kennis van seksualiteit
- seksualiserend gedrag
- plotselinge gedragsverandering
- concentratieproblemen
- van huis weglopen

Lichamelijke signalen:

- buikpijn
- pijn/bloed aan anus, vagina
- pijn in bovenbenen
- eetproblemen
- zelfverwonding
- seksueel overdraagbare aandoeningen, zwangerschap

Als signalen van jongerenprostitutie worden bovendien genoemd:

- veel schoolverzuim
- wegloopgedrag
- vaak slaperig zijn
- over onverklaarbaar veel geld of nieuwe spullen beschikken
- erg gevoelig voor anderen zijn (bijvoorbeeld voor oudere mannen).

Bijlage 3

Theater à la Carte

In deze bijlage geven we een beschrijving over de theatervoorstelling “Nancy en haar loverboy” van Theater à la Carte. Deze theatervoorstelling met voorlichting duurt ca. 90 minuten en wordt op locatie (op scholen) uitgevoerd.

Deze voorstelling is een samenwerkingsverband van Theater à la Carte en ‘Pretty Woman’. Dit project richt zich voornamelijk op gemengde groepen leerlingen in het VMBO, speciaal voortgezet onderwijs en ROC’s. Tevens is deze voorstelling deels aangepast ook bedoeld voor leerlingen in het HAVO en VWO onderwijs.

Om van deze theaterproductie een beschrijving te geven en hoe jij als voorlichtster daarop kan inspelen is gekozen omdat ‘Pretty Woman’ met haar voorlichting aan scholen van het VMBO altijd kiest voor Theater à la Carte als de school ook voor theater kiest.

“Nancy en haar loverboy”

Deze voorstelling is een korte weergave van hoe een jong meisje door haar vriendje wordt geronseld en in de prostitutie terecht komt.

Deze theatervoorstelling wordt afgewisseld met een interactief gedeelte waarin een medewerkster van ‘Pretty Woman’ vragen beantwoordt en vragen stelt aan de leerlingen naar aanleiding van de gespeelde scènes.

De voorstelling begint met de eerste scène waarin Nancy vertelt over de relatie met haar moeder, die niet zo lekker loopt, school loopt ook niet lekker. Nancy kiest ervoor om overdag op straat te hangen. Als het regent gaat ze in de kroeg zitten en daar ontmoet ze haar loverboy. Nancy is op slag verliefd, een lieve jongen die lieve dingen tegen haar zegt en haar ook nog eens aandacht geeft die zij niet van haar moeder krijgt.

Als Nancy ook nog eens op slag ruzie krijgt met haar moeder die zegt dat niemand haar leuk vindt en Robert haar dus helemaal niet, belt Nancy radeloos Robert op.

Hij stelt voor dat zij wel bij hem in mag trekken.

De tijd daarna kan Nancy haar geluk niet op. Weekendjes weg naar Antwerpen, uit eten en bloemen volop.

Robert zijn geluk loopt terug als hij opbiecht dat hij dit mooie leven niet meer kan bekostigen. Nancy is ongerust, ze wil de jongen waar ze zoveel van houdt graag helpen. Robert weet wel een manier. Een vriend van hem geeft binnenkort een feest en misschien als Nancy lief tegen hem doet, dat die vriend Robert zijn schulden zal vergeten.

Hierna staat de voorlichter op het podium. “Kan jullie dit overkomen?”

Reacties uit het publiek zijn overwegend nee, natuurlijk niet.

De voorlichter vraagt hierop vaak naar de grenzen van ieder. “Zal iemand hier ooit een bank beroven.” Ook hier krijg je vaak een ontkrachtend antwoord op.

Op de vraag of iemand ooit wel eens wat heeft gestolen, blijkt dat pakjes kauwgom, of knikkers of luchtjes toch wel eens zijn mee genomen zonder te betalen. Vaak onder druk van vriendinnen of is het stoerdoenerij etc.

Als voorlichter wil je vooral benadrukken na deze scène dat jongeren prima hun grenzen kunnen stellen. Deze grenzen bewaken blijkt in de praktijk toch wat lastiger te zijn. Na enige doorvragen blijkt dat veel jongeren vaak hun grenzen verleggen. Dat Nancy een meisje met een laag zelfbeeld is, betekent niet dat meisjes die wel zeker van zichzelf zijn of dat beweren te zijn, kunnen verzwakken voor de aandacht van Robert. Juist door dit soort aandacht en liefde worden die grenzen vaak verlegd.

Hierna volgt een scène waarin Robert uit legt hoe je ervoor kan zorgen dat een meisje verliefd op je wordt. “Wat helemaal werkt, als je haar zoent waar haar vriendinnen bij zijn.” Aandacht geven, cadeaus geven, alles wat meisjes graag willen hebben. Als ze eenmaal zo verliefd zijn, dan doen ze alles voor je, zelfs met iemand naar bed gaan voor geld, voor jou....”

De voorlichter vraagt hierop wat onze onzekerheden zijn. Heeft elke vrouw niet iets aan haar uiterlijk op te merken? Te dik, te dun, te korte benen waar zij zich niet zo bij prettig bij voelt? Vaak blijkt dat jongeren daadwerkelijk hun onzekerheden hebben, niets is zo fijn als de jongen waar jij verliefd op bent, je complimenten geeft en je zekerder laat voelen over jouw onzekerheden.

De volgende scène zien we Nancy die een beroep op de hulpverlening doet, maar deze lijkt niet op gang te willen komen. Of ze is te jong of te oud..

Nancy blijft telefoontjes krijgen van Robert. Teruggaan naar haar moeder lijkt geen optie en haar vriendinnen, ach die heeft ze niet meer, sinds Robert sprak ze hen niet meer.

Robert blijft haar bellen en vragen of ze terug komt.

Nancy blijft sterk maar als ze nog eens goed haar situatie overziet, blijkt dat ze eigenlijk geen andere mogelijkheid heeft dan maar terug te gaan naar Robert. Ze schaamt zich en heeft ook schuldgevoelens, wie wil haar nou helpen?

“En ach, hij was ook wel eens lief, als ze hem niet tegen spreekt, dan slaat hij haar niet, we zijn toch verliefd, we komen er wel uit...” Nancy gaat terug naar haar loverboy.

De voorlichter vertelt over dat veel meisjes vaak geen andere keuze meer zien dan terug te gaan naar hun loverboy. Belangrijk is dat er plekken zijn waar meiden die hulp nodig hebben, of vriendinnen van deze meiden, terecht kunnen. Vaak is je verhaal kwijt kunnen of meer te weten komen genoeg. Het belangrijkste is ook dat ze er over blijven praten en dat er contact met deze meiden wordt gehouden.

Gevraagd wordt ook aan de groep of men weet waar zij terecht kunnen. Een mentor, een vertrouwenspersoon op school wordt genoemd. Als voorlichter moet je ook benadrukken dat ook andere instellingen die jongeren kunnen helpen, bureau Jeugdzorg of ‘Pretty Woman’ (als je voorlichting geeft in en rondom Utrecht).

In de volgende scène vertelt Robert dat hij zijn zusje van 13 jaar een dagje mee uit neemt naar een pretpark. Het valt hem op dat ze veel aandacht krijgt van jongens. Hij ziet zijn zusje onder de aandacht helemaal opbloeien. Robert raakt hierdoor geërgerd. Wat kan er wel allemaal niet gebeuren met zijn zusje als zij zich laat inpalmen met zo’n jongen, hij weet hoe ze zijn, hij is zelf zo...

Als voorlichter vraag je hierna aan het publiek of Robert zijn geweten hier lijkt op te spelen. Daar lijkt het wel op, maar alleen omdat het nu allemaal dichtbij komt. Hij ziet zijn eigen zus en stelt haar voor met een loverboy en hij beseft wat voor kwaad jongens kunnen doen. Hierin leeft het thema loverboys voor veel jongens op, hun zus kan het ook overkomen. En wat zullen zij daarvan niet vinden? Hieruit kan je een pittige discussie krijgen en wordt er vaak van de jongens gevraagd uit zichzelf te reageren. Wat zou jij doen als je zusje dat zou overkomen? Wat vind je van zo’n jongen? Hiermee haal je de loverboy problematiek zo dichtbij, doordat bijvoorbeeld hun zusje ermee in aanraking kan komen.

In de hierna volgende scène zien we Nancy achter het raam staan. Ze wenkt naar de toeschouwers en laat zien hoeveel geld zij vraagt aan haar potentiële klanten.

Als voorlichter vraag je aan de zaal wat zij van het werk vinden van Nancy. Heeft ze rijkdom, verdient ze geld, ze lijkt een “glamorous” leven te leiden. Is ze gelukkig?

Als voorlichter vraag je dan aan de zaal hoe zij zichzelf zien over tien jaar, hoe zien zij hun geluk vervuld? Vaak zal gereageerd worden met huisje boompje beestje. Niet met achter het raam staan. Als voorlichter wil je benadrukken hoe belangrijk het is aan je eigen ideaalbeeld vast te houden. Stel je grenzen, maar bewaak ze ook goed.

Als paaldansen niet erg is en je daar bakken met geld mee kan verdienen, waarom zou je dan niet de prostitutie in gaan? Blijf bij je eigen grenzen stil staan en de keuzen die jij maakt.

Bijlage 4

Hoe ideaal is jouw vriendje?

Hoe ideaal is jouw vriendje.....?

- Als zijn vrienden erbij zijn, doet hij vaak onaardig
- Hij praat vaak negatief over zijn ex-en
- Hij is niet echt geïnteresseerd in je leven en je bezigheden
- je weet weinig over je vriendje (school, werk, familie, vrienden, vrije tijdsbesteding)
- Als je geen zin hebt in seks dringt hij vaak toch verder aan
- hij komt vaak te laat, of helemaal niet opdagen
- hij gaat wel eens vreemd
- hij scheld je soms uit
- hij slaat wel eens of dreigt daarmee
- hij verbiedt je dingen (korte rokjes, make-up, met jongens praten)
- hij heeft veel geld, terwijl je niet weet hoe hij daar aan komt

Bijlage 5

Hoe ideaal is jouw vriendje? Ja/nee.

Hoe ideaal is jouw vriendje.....?

1. Ook als zijn vrienden erbij zijn doet mijn vriendje aardig	ja/nee
2. Hij praat respectvol over zijn ex-en	ja/nee
3. Hij is geïnteresseerd in mijn leven en mijn bezigheden	ja/nee
4. Ik weet bijna alles van mijn vriendje (school, werk, familie, vrienden, vrije tijdsbesteding)	ja/nee
5. Als ik geen zin heb in seks dringt hij ook niet verder aan	ja/nee
6. hij komt zijn afspraken na	ja/nee
7. hij is trouw	ja/nee
8. hij behandelt mij met respect	ja/nee
9. hij gebruikt geen geweld	ja/nee
10. laat mij mezelf zijn	ja/nee

Relatietest

Je hebt een vriendje en bent stapel verliefd op hem. Maar hoe weet je nou of hij de ware is en geen player? En hoe zit het met jou? Weet jij wat je wilt in een relatie? Wat vind jij belangrijk? Doe de test en je weet het!!!

1. Je kent je vriendje net en hij overlaad je met dure cadeaus . Je denkt:
 - a. Je voelt je in de zevende hemel met al die aandacht.
 - b. Je vindt het erg lief van hem, maar ook een beetje overdreven. Je koopt de volgende dag ook iets duurs voor hem zodat je je niet schuldig hoeft te voelen.
 - c. Je zegt dat je het erg lief vindt, maar dat je liever niet hebt dat hij je zulke dure cadeaus geeft.

2. Je vriend rijdt in een erg dure auto. Je vraagt je af hoe hij aan het geld komt. Wat doe je?
 - a. Je vraagt het gewoon aan hem.
 - b. Je vraagt niets, je wilt niet dat hij boos op je wordt.
 - c. Je probeert er via via achter te komen.

3. Je vriend wil seks, maar jij hebt eigenlijk niet zo'n zin.
 - a. Je vertelt hem dat je niet zo'n zin hebt.
 - b. Je hebt seks, omdat je geen nee tegen hem durft te zeggen.
 - c. Je verzint een smoes om er onderuit te komen.

4. Je moet naar school, maar je vriend stelt voor samen een dagje naar het strand te gaan.
 - a. Eigenlijk wil je liever naar school, maar je wilt niet tuttig overkomen, dus ga je mee.
 - b. Je zegt hem dat je liever naar school gaat.
 - c. Je verzint dat je vandaag een erg belangrijk gesprek hebt op school waar je echt niet onderuit kan

5. Je vriend is vreemdgegaan.
 - a. Je vergeeft hem, hij zegt namelijk dat hij het nooit meer zal doen en dat jij de enige echte voor hem bent.
 - b. Je maakt het uit, vreemdgaan is voor jou de grens.
 - c. Je hebt knallende ruzie en gaat samen door een dal, maar het komt uiteindelijk weer goed.

6. Je vriend wil liever niet dat je korte rokjes draagt.
 - a. Je draagt alleen rokjes als hij er niet bij is, zodat hij er niet achter komt.
 - b. Je draagt geen rokjes meer. Je vindt het lief dat hij zo jaloers is; "Dit moet wel echte liefde zijn!!".
 - c. Je draagt gewoon korte rokjes, hij moet je maar nemen zoals je bent.

7. Je vriend doet vaak lullig als zijn vrienden erbij zijn.
 - a. Je hebt het er maar niet over, straks doet hij nog lulliger.
 - b. Je gaat dan weg en huilt uit bij een vriendin.
 - c. Je zegt tegen hem dat je zijn gedrag niet leuk vindt.
8. Je vriend heeft weinig interesse in je.
 - a. Je denkt; "Ach, zo zijn jongens nou eenmaal".
 - b. Je bespreekt het met hem; jij vindt interesse in elkaar namelijk een belangrijk onderdeel van verkering hebben.
 - c. Je zegt niks, want je wilt niet zeurderig overkomen.
9. Je vriend zit je te pushen om een keer drugs te gebruiken.
 - a. Je hebt er eigenlijk geen zin in, maar doet het toch om niet truttig over te komen.
 - b. Je zegt tegen je vriend dat je zelf uitmaakt of je wel of geen drugs gebruikt.
 - c. Je doet het, omdat je er wel nieuwsgierig naar bent, maar je voelt je er niet prettig bij omdat hij zo aandringt.
10. Je vriendinnen waarschuwen je voor je vriend.
 - a. Je denkt; "Wat een bitches!! Ze zijn gewoon jaloers". Voorlopig hoef je ze even niet te zien.
 - b. Je zegt dat ze zich met hun eigen zaken moeten bemoeien, maar je denkt toch na over wat ze zeggen.
 - c. Je vraagt je vriendinnen wat ze precies bedoelen.
11. Je vriendje zit in geldnood en weet manier om veel te verdienen. Je moet hiervoor wel uit de kleren. Wat doe je?
 - a. Je zegt dat je daar geen zin in hebt en je vraagt je af waar hij het lef vandaan haalt om zoiets te vragen.
 - b. Je doet het voor je vriendje.
 - c. Je doet het niet, maar probeert een andere manier te verzinnen om aan geld te komen.
12. Je vriend wil alles samen met je doen.
 - a. Tij wilt ook alles samen met hem doen.
 - b. Tij vindt ook je vrienden, vriendinnen en familie belangrijk dus leg je hem uit dat je ook wel eens iets zonder hem wilt doen.
 - c. Je zou eigenlijk ook wel eens wat apart willen doen, maar durft dat niet te zeggen.
13. Je zou naar de film gaan met je vriendinnen, maar je vriend wil dat gezellig met hem thuis tv gaat kijken.
 - a. Je verzint een smoes en gaat toch met je vriendinnen naar de film.
 - b. Je blijft thuis, want je hebt geen zin in ruzie met je vriend.
 - c. Je gaat met je vriendinnen naar de film en legt je vriend uit dat zij ook belangrijk voor je zijn.
14. Je vriend zit in geldnood en vraagt of hij €150,- van je kan lenen. Zoveel geld heb je niet. Wat doe je?
 - a. Je zegt hem dat je het geld niet hebt.
 - b. Je verzint een smoes en leent het zelf bij je ouders.

c. Je steelt het voor hem.

15. Je vriend kan erg kwaad worden en af en toe ben je best bang voor hem.

a. Je hebt het hierover met iemand die je vertrouwd.

b. Je praat erover met hem, als het niet beter wordt maak je het uit. Je wilt geen vriend waar je bang voor bent.

c. Je blijft bij hem en hoopt dat het beter wordt.

De punten.....

1. a = 2 b = 1 c = 0

2. a = 0 b = 2 c = 1

3. a = 0 b = 2 c = 1

4. a = 2 b = 0 c = 1

5. a = 2 b = 0 c = 1

6. a = 1 b = 2 c = 0

7. a = 2 b = 1 c = 0

8. a = 1 b = 0 c = 2

9. a = 2 b = 0 c = 1

10. a = 2 b = 1 c = 0

11. a = 0 b = 2 c = 1

12. a = 1 b = 0 c = 2

13. a = 1 b = 2 c = 0

14. a = 0 b = 1 c = 2

15. a = 1 b = 0 c = 2

Even rekenen en dan de uitslag!!

0 - 10 punten

Jij kan goed je grenzen aangeven in een relatie. Je weet wat je wilt en kan dit ook duidelijk maken aan je vriend. Jij laat niet met je sollen. Als dingen je niet bevallen, praat je erover met je vriend. Dat is een goede basis voor een fijne relatie, ga zo door!!

10 - 20 punten

Af en toe vind je het moeilijk om nee te zeggen. Je verzint soms liever een smoes dan dat je ruzie met je vriend maakt. Probeer jezelf serieus te nemen als iets niet goed voelt. Als iets je niet bevalt zeg dat dan tegen je vriend, je zult zien dat je jezelf dan prettiger zult voelen in je relatie. Als je vriendje je niet serieus neemt, kan je je afvragen of hij wel zo'n leuke jongen is.

20 - 30 punten.

Ai, jij kunt erg moeilijk nee zeggen. Je doet bijna alles zoals je vriend het wil. Probeer er achter te komen waarom je het zo moeilijk vindt om voor jezelf op te komen. Ben je niet tevreden over jezelf? Ben je bang voor je vriend? Voel je je alleen? Heb je vaker moeite met 'nee' zeggen? Als je eenmaal in een relatie zit waar je slecht voor jezelf op kan komen is het erg moeilijk daar zelf verandering in te brengen. Praat erover met iemand die je vertrouwt en zoek hulp. Er zijn mensen die je kunnen helpen meer zelfvertrouwen te krijgen en die je kunnen leren hoe je aangeeft dat je iets niet wilt.

Als je hulp wilt waar kun je dan terecht??

Een goede eerste stap is om te gaan praten met iemand die je vertrouwt. Dat kan een vriendin zijn, een broer of zus, je ouders, de buurvrouw, je mentor, de moeder van je vriendin. Het maakt niet uit wie, als je je maar prettig voelt bij deze persoon.

Op elke school is een vertrouwenspersoon of leerlingbegeleider. Zij zijn ervoor om je te helpen bij problemen. Zij hebben een geheimhoudingsplicht en zullen geen stappen ondernemen als jij dat niet wil (of je moet echt gevaar lopen).

Je kunt gaan praten met je huisarts. Ook hij heeft een geheimhoudingsplicht. Hij kan je bijvoorbeeld doorverwijzen naar een Bureau Jeugdzorg. Daar heb je dan gesprekken met iemand over je problemen.

Je kunt de kindertelefoon bellen. Zij luisteren naar je problemen of vragen. Je hoeft je naam niet te noemen als je dat niet wil en het gratis nummer komt niet op de telefoonrekening. Je kunt elke dag bellen van 2 uur 's middags tot 8 uur 's avonds. Ook in het weekend en op feestdagen.

En.....**je kunt natuurlijk contact opnemen met Pretty Woman!** Wij zijn er voor meiden die moeite hebben hun grenzen aan te geven in relaties. Heb je vragen over relaties? Heb je wel eens tegen je zin seks gehad? Ben je wel eens bang voor je vriend? Of wat voor probleem dan ook...Wij denken graag met je mee en proberen samen met jou naar oplossingen te zoeken. Je kunt ons op werkdagen bellen **op 030 -231 7100 of mailen prettywoman@stade.nl**

